

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Dziergawka

SSN Adam Roch

w sprawie **A.O.**

skazanego z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i inne,

po rozważeniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2024 r. kwestii wznowienia z urzędu postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 5 czerwca 2020 r. sygn. akt II AKa 9/20, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łomży z 17 października 2019 r. sygn. akt II K 28/17, na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. *a contrario* i art. 544 § 2 i 3 k.p.k. oraz k.p.k.

p o s t a n a w i ł:

- 1. stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu wobec niezaistnienia bezzwzględnych przyczyn odwoławczych;**
- 2. zarządzić zwrot A.O. uiszczonej opłaty od wniosku o wznowienie postępowania w kwocie 150 (sto pięćdziesiąt) złotych;**
- 3. obciążyć wydatkami postępowania o wznowienie Skarb Państwa.**

Anna Dziergawka Ryszard Witkowski Adam Roch

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 5 czerwca 2020 r. sygn. akt II AKa 9/20, utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łomży z 17 października 2019 r. sygn. akt II K 28/17, uznający A.O. za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zb. z art. 56 ust. 3 tejże ustawy w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za co wymierzył mu karę 7 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 500 (pięćset) stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 40 (czterdzieści) złotych. W związku z uprawomocnieniem się tego wyroku z dniem 5 czerwca 2020 r., Sąd Okręgowy w Łomży w dniu 19 czerwca 2020 r. zarządził jego wykonanie.

Dyrektor Zakładu Karnego w C. pismem z 5 czerwca 2023 r. zwrócił się do Sądu Okręgowego w Łomży z zapytaniem, czy od dnia 14 sierpnia 2023 r. kara 7 lat pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem Sądu Okręgowego w Łomży z 17 października 2019 r. sygn. II K 28/17, w związku z brzmieniem przepisów art. 611 tm k.p.k. oraz 607e k.p.k. powinna być wykonana.

W dniu 6 maja 2024 r. obrońca skazanego A.O. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., art. 542 § 1 k.p.k. i art. 9 § 2 k.p.k. złożył do Sądu Najwyższego wniosek o:

1. wznowienie z urzędu na korzyść oskarżonego postępowania prowadzonego w sprawie II K 28/17,
2. uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Łomży z 17 października 2019 r. sygn. akt II K 28/17,
3. uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 5 czerwca 2020 r. sygn. akt II AKa 9/20,
4. przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zdaniem obrońcy, nie może budzić żadnych wątpliwości, że czyny zarzucane A.O. w sprawie o sygn. II K 28/17 nie były objęte zgodą Królestwa Szwecji na rozszerzenie ścigania, a środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania były stosowane wobec A.O. zarówno w toku postępowania o

sygnaturze II K 28/17, jak i również w toku postępowania prowadzonego pod sygnaturą II Kop 21/18. Na mocy postanowienia z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie o sygnaturze II K 28/17, Sąd Okręgowy w Łomży zastosował wobec A.O. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 30 dni od zatrzymania. Po przejściu A.O. przez stronę polską tj. od dnia 27 listopada 2018 r. do jego zwolnienia z Zakładu Karnego tj. do dnia 14 sierpnia 2023 A.O. był przez cały czas pozbawiony wolności.

Argumentem przemawiającym za wznowieniem przedmiotowego postępowania karnego w opinii obrońcy było zatem, zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie zaznaczyć trzeba, że zarówno w orzecznictwie, jak i piśmiennictwie zgodnie wskazuje się, iż wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony (*zob. np. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2005 r. sygn. akt I KZP 5/05*). Pismo sygnalizacyjne złożone w trybie art. 9 § 2 k.p.k. nie implikuje po stronie sądu, do którego skierowano ów wniosek, ani prawa, ani obowiązku jego rozpoznania (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2022 r. sygn. akt IV KZ 55/21*). Jednocześnie brak jest możliwości postąpienia z pismem sygnalizacyjnym tak, jakby stanowiło ono wniosek o wznowienie postępowania (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2021 r. sygn. akt V KZ 39/21*). Okoliczności w nim podniesione mogą jedynie zostać zweryfikowane z urzędu.

W tym kontekście do rozważania pozostaje jeszcze kwestia adekwatnej reakcji na wniosek sygnalizacyjny obrońcy skazanego wskazujący na konieczność wznowienia postępowania z urzędu w związku z dostrzeżeniem uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. W judykaturze przyjmuje się, że „[...] ta mniej sformalizowana inicjatywa strony [...] powinna uruchomić kontrolę prowadzącą - w razie potwierdzenia istnienia usterki do [...] uchylenia wadliwego orzeczenia i wznowienia postępowania. Natomiast w przypadku braku zaistnienia

sygnalizowanego uchybienia, procedowanie w tym trybie nie wymaga wydania orzeczenia stwierdzającego, że wskazywana usterka nie występuje” (*uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 24 maja 2005 r. sygn. akt I KZP 5/05, OSNKW, z. 6/2005 poz. 48*).

Nie oznacza to wszelako, że niedopuszczalne jest w takim układzie procesowym wydanie orzeczenia w kwestii wznowienia postępowania. To, że cyt.: „złożenie takiego wniosku [sygnalizacji – *przyp. SN*] nie zobowiązuje - jak ma to miejsce w wypadku przysługującego stronie własnego wniosku o wznowienie postępowania, a więc z przyczyn innych, niż określone w art. 439 § 1 k.p.k. - organu sądowego, jeżeli nie stwierdzi istnienia sygnalizowanego uchybienia, do ustosunkowywania się do wniosku w formie decyzji procesowej” (*postanowienie Sąd Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. sygn. akt II KZ 37/05*) wcale nie oznacza, że postąpienie takie jest niedopuszczalne jako zakazane przez ustawę postępowania karnego. Skoro przedmiotem rozstrzygnięcia jest tu rozważenie potrzeby wznowienia w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., to właściwy do wydania orzeczenia jest sąd w składzie przewidzianym w przepisie art. 544 § 2 *in fine* k.p.k., który orzeka „w kwestii wznowienia postępowania” (*postanowienie Sąd Najwyższego z 13 czerwca 2024 r. sygn. akt IV KO 22/24*).

Ponieważ w sprawie nie zachodzi okoliczność z art. 542 § 4 k.p.k., pismo obrońcy winno zatem zostać potraktowane jako sygnalizacja potrzeby wznowienia postępowania z urzędu i w takim trybie ocenione. Analiza akt sprawy II K 28/17 prowadzi do wniosku, iż w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Łomży wobec A.O. nie był wykonywany areszt tymczasowy, bowiem postanowienie Sądu Okręgowego w Łomży z 1 sierpnia 2017 r. o zastosowaniu tymczasowego aresztowania w sprawie II K 28/17 zostało uchylone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 18 sierpnia 2017 r. w sprawie II AKz 289/17, jeszcze przed jego przekazaniem ze Szwecji. Natomiast środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 2 miesięcy wydany przez Sąd Okręgowy w Łomży postanowieniem z 17 września 2018 r. w sprawie II Kop 21/18 związany był

z procedurą przejścia do dalszego wykonywania kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, orzeczonej wobec A.O. prawomocnym wyrokiem Sądu S. w Szwecji z 6 lipca 2017 r. Tym postanowieniem z 17 września 2018 r., wydanym w sprawie II Kop 21/18, Sąd Okręgowy w Łomży stwierdził prawną dopuszczalność przejścia do wykonania orzeczonej wskazanym wyrokiem sądu szwedzkiego kary pozbawienia wolności (art. 609 k.p.k.), w której to procedurze odpowiednie zastosowanie ma art. 607e k.p.k. (art. 611tm k.p.k.).

Zważywszy powyższe stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy w Łomży nie dopuścił się obrazy art. 607e § 3 pkt 4 k.p.k. i miał prawo przeprowadzić postępowanie sądowe w sprawie II K 28/17, bowiem zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego ogólna reguła specjalności obowiązująca w art. 607e § 1 k.p.k. nie stanowi przeszkody prawnej w ściganiu za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania, o ile w toku postępowania nie stosuje się wobec tej osoby środka polegającego na pozbawieniu wolności, w praktyce tymczasowego aresztowania (zob. *np. uchwała składu 7 sędziów z 24 listopada 2010 r. sygn. akt I KZP 19/10; wyrok z 28 września 2015 r. sygn. akt IV KK 136/15; postanowienia: z 6 maja 2010 r. sygn. akt V KK 222/09; z 1 czerwca 2017 r. sygn. akt III KK 492/16*). Irrelevantna jest okoliczność, że osoba przekazana jest pozbawiona wolności w sprawie o przestępstwo, które stanowiło podstawę przekazania (*postanowienie SN z lipca 2020 r. sygn. akt V KK 680/19*). Tym samym podniesiona w sygnalizacji teza o zaistnieniu uchybienia stypizowanego w przepisie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. jest bezzasadna, co determinuje sposób rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak postanowieniu, przy czym o kosztach postępowania orzekł zgodnie z art. 638 k.p.k. Natomiast na podstawie art. 524 § 1 k.p.k. w zw. z art. 616 § 2 pkt 1 k.p.k., nakazano zwrot A.O. wniesionej przez niego opłaty sądowej w kwocie 150 zł.

Anna Dziergawka Ryszard Witkowski Adam Roch

[WB]

[a.ł]